

**Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije**

Projekt **Dolgotrajna oskrba**
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana

Tel.: 01 30 77 296
E-pošta: DI@zzzs.si
www.zzzs.si

Vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe v ZZZS

razlagalno gradivo

popis stanja do 13. 5. 2022

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZS) je po sprejemu Zakona o dolgotrajni oskrbi (v nadaljevanju ZDOsk), ki je stopil v veljavo 18. decembra 2021, z začetkom uporabe 18. januarja 2022, začel z intenzivnimi pripravami za vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe. ZZS je z začetkom veljavnosti ZDOsk postal izvajalec obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo in bo novo dejavnost opravljal kot javno službo v skladu z zakonom.

V zakonu definirane pravice iz dolgotrajne oskrbe se uvajajo postopno do leta 2024:

- pravica do dolgotrajne oskrbe v instituciji se začne uporabljati 1. januarja 2023,
- pravica do oskrbovalca družinskega člana se začne uporabljati 1. januarja 2023,
- pravica do dolgotrajne oskrbe na domu se začne uporabljati 1. julija 2024 in
- pravica do denarnega prejemka se začne uporabljati 1. julija 2024.

Zakon opredeljuje tudi dve dodatni pravici, to sta pravica do storitev za krepitev in ohranjanje samostojnosti in pravico do storitev e-oskrbe, ki se začneta uporabljati 1. julija 2024 z izjemo pravice do storitev za krepitev in ohranjanje samostojnosti v primeru, ko upravičenec koristi dolgotrajno oskrbo v načinu dolgotrajne oskrbe v instituciji in se začne uporabljati 1. januarja 2023.

Naloga vzpostavitve dolgotrajne oskrbe pred ZZS postavlja velike izzive in povsem nove vsebine ter zahteve, za kar so potrebna nova znanja, novi kadri in vzpostavitev povsem novih procesov za delo z zavarovanimi osebami za dolgotrajno oskrbo (v nadaljevanju: DO) in izvajalci DO. Uskladitev delovanja ZZS za izvajanje nalog na področju dolgotrajne oskrbe je treba izvesti najpozneje do 31. decembra 2022.

Ker gre za zelo obsežne in zahtevne naloge, ki morajo biti izvedeni v zelo kratkih rokih, so te aktivnosti vodene v obliki projekta ZZS, katerega začetek je 1. januar 2022 in predviden zaključek 30. junij 2023. S projektom je ZZS opredelil naslednje cilje:

1. uvedba novih in dopolnitev obstoječih procesov za izvajanje DO v ZZS,
2. sprememba obstoječih in sprejem novih splošnih in internih aktov ZZS, vključno s spremembo Statuta ZZS,
3. vzpostavitev področja za DO in umestitev v organizacijsko strukturo ZZS,
4. dopolnitev organizacije za izvajanje podpornih procesov,
5. vzpostavitev mreže vstopnih točk,
6. zagotovitev materialnih pogojev in kadrov za izvajanje DO,
7. vzpostavitev zbirke podatkov in delujoče informacijske podpore za vse funkcije DO,
8. priprava izvedbenih navodil za izvajanje procesov DO,
9. uvedba prvega sklopa pravic DO do 1. 1. 2023,
10. končna stabilizacija in evalvacija projekta 30. 6. 2023.

Ker so zakonski roki uveljavljanja določb za pripravo rešitev določeni s sprejetim ZDOsk in so zelo kratki, so v tabeli 1 prikazani ključni mejniki projekta vseh deležnikov (ne le ZZS). Pri tem poudarjamo, da so povzeti zakonski iz trenutno veljavnega zakona, ki pa jih glede na zaznane pravne praznine in zaznanih težav glede pravne ustreznosti določb zakona ne bo mogoče v celoti slediti, zato je ZZS nazadnje 1.4.2022 naslovil na resorni ministrstvu predlog za novelacijo ZDOsk.

Tabela 1: Ključni mejniki projekta vseh deležnikov

DATUM	AKTIVNOST
M1: 17. december 2021	<i>Sprejem ZDOsk v DZ in objava v Uradnem listu RS.</i>
M2: 18. december 2021	<i>Začetek veljavnosti ZDOsk.</i>

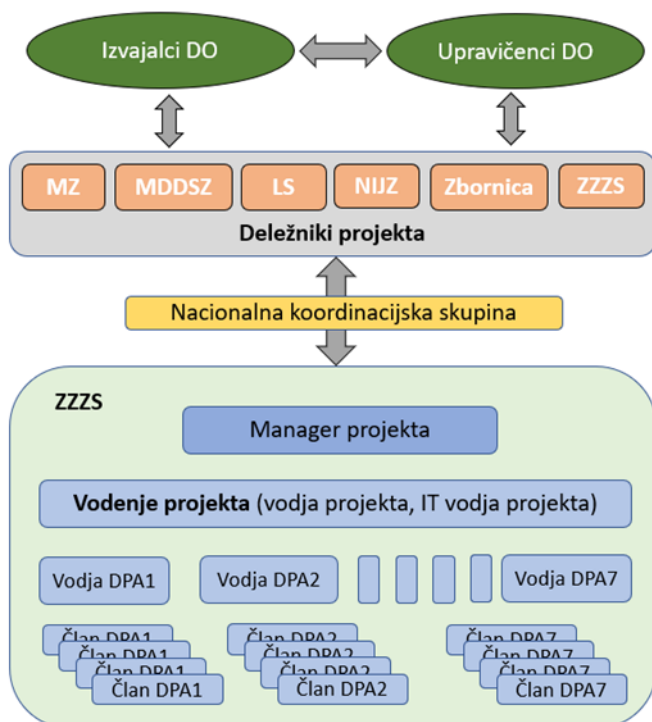
M3: 18. januar 2022 (v enem mesecu od uveljavitve)	<i>Začetek uporabe določb ZDOsk¹.</i>
	<i>Pričneje veljati nove določbe ZSV (18.i/I, 52/II).</i>
	<i>ZZS: vključitev zavarovanih oseb v DO po uradni dolžnosti.</i>
M4: do 1. marca 2022	MZ: vzpostavi sistem vodenja kakovosti in varnosti na področju DO.
M5: 18. marec 2022 (v treh mesecih od uveljavitve)	MZ: izda podzakonske akte 9/II in 12/III.
	MZ v soglasju z MDDSZEM: izda podzakonske akte.
M6: 30. april 2022	MDDSZEM v 15 dneh ZZS posreduje podatke o prejemnikih, višini DPP, podatke o osebah, ki so vključene v institucionalno varstvo v varstveno delovnih centrih in podatke o osebah, ki so uveljavile pravico do izbire družinskega pomočnika in o družinskem pomočniku po ZSV.
M7: 18. junij 2022 (v šestih mesecih od uveljavitve)	DZ: sprejme nacionalni program DO.
M8: do 30. junija 2022	ZZS: sprejme splošne akte.
M9: 30. oktober 2022	ZPIZ v 15 dneh ZZS posreduje podatke o dodatku za pomoč in postrežbo (v nadaljevanju DPP), na podlagi ZPIZ-2 in ZSVI.
	MORS v 15 dneh ZZS posreduje podatke o DPP, na podlagi ZVojl in ZVV.
	SSZS v 15 dneh ZZS posreduje podatke o osebah, ki so vključene v institucionalno varstvo v domovih za starejše iz 50. čl. ZSV in posebnih socialnovarstvenih zavodih za odrasle iz 51. čl. ZSV.
	SOUS v 15 dneh ZZS podatke o osebah, ki so vključene v institucionalno varstvo v socialnovarstvenih zavodih za usposabljanje iz 54. čl. ZSV v delu institucionalne oskrbe odraslih.
	ZZS: odločba po uradni dolžnosti o pretvorbi oskrbovancev v domovih za starejše iz 50. člena ZSV v kategorijo DO.
M10: 31. december 2022	ZZS: uskladi svoje delovanje z ZDOsk.
	ZZS: vzpostavitev zbirke podatkov iz 94. člena ZDOsk.
	ZZS: odločba po uradni dolžnosti glede oskrbovalca družinskega člana (v nadaljevanju: ODČ), preoblikovanje pravice do družinskega pomočnika v ODČ (ali drugo pravico iz DO) ali prenehanje pravice do družinskega pomočnika.
	ZZS: ocena upravičenosti do DO za I. kategorijo oskrbovancev v domovih za starejše iz 50. čl. ZSV in izdaja odločbe po uradni dolžnosti.
	ZZS: ocena upravičenosti in izdaja odločbe po uradni dolžnosti za oskrbovance posebnih SVZ, VDC v delu celodnevne varstva, SVZ za usposabljanje v delu institucionalne oskrbe odraslih.
M11: 1. januar 2023	<i>Začetek uporabe določb:</i>
	<ul style="list-style-type: none"> - <i>DO v instituciji in pravica do ODČ</i> - <i>pravica do storitev za krepitev in ohranjanje samostojnosti v zvezi z DO v instituciji</i> - <i>84., 85., 86., 87., 88. čl. ZDOsk (delovanje ZZS).</i>
	ZZS: vloga za ODČ prijavo/odjavo/spremembo zavarovanja (ne glede na ZMEPIZ), 43/I ZMEPIZ se ne uporablja za družinskega pomočnika.

¹ Razen določb, ki se nanašajo na uveljavitev vseh pravic DO ter na uskladitev delovanja ZZS

	ZZS: vključitev ODC v vsa socialna zavarovanja, zavezanec za plačilo vseh prispevkov.
	ZZS: izda profesionalno kartico koordinatorju pri izvajalcu DO v instituciji.
	Javni zavodi in koncesionarji, ki izvajajo institucionalno varstvo odraslih oseb, in socialnovarstveni zavodi za usposabljanje iz 54. čl. ZSV v delu institucionalne oskrbe odraslih, postanejo na področju institucionalne oskrbe najmanj v deležu 80 odstotkov posteljnih zmogljivosti izvajalci DO.
	Javni zavodi in koncesionarji zaposlijo koordinatorja DO
	MZ: uskladi enote vrednosti pravic
M12: do 30. junija 2023	Spremljanje začetka izvajanja DO, stabilizacija rešitev in evalvacija projekta.

Uvedba DO v ZZS je vpeta v nacionalni okvir in zato pomembno odvisna od sodelovanja številnih zunanjih deležnikov in njihovih izdelkov, ki pomembno vplivajo na uspešnost uvedbe. Zato je ZZS izpostavil pomembnost vzpostavitve nacionalne koordinacije (pod vodstvom Ministrstva za zdravje) za usklajevanje aktivnosti priprav in uvedbe ter pravočasno zagotovitev vseh pogojev za uvedbo DO v Sloveniji. Tovrstna koordinacija pri vzpostavitvi novega sistema DO in kasneje novega obveznega zavarovanja za DO, omogoča, da se zoznane pomanjkljivosti hitreje prepoznajo in pravočasno odpravijo.

Slika 1: Ključni deležniki uvedbe sistema DO

ZZS je že v postopku sprejemanja zakona aktivno spremljal in poskušal sodelovati s ključnimi deležniki, tako je bilo identificiranih nekaj **tvrganj**, vezanih na uvedbo DO, in sicer:

1. zaznane so bile pravne in vsebinske pomanjkljivosti v ZDOsk, na kar smo Ministrstvo za zdravje opozarjali že v času sprejemanja zakona in tudi po sprejemu, ter ga prvič že 24.12. 2021 pozvali, da se nemudoma pristopi k pripravi sprememb in dopolnitev ZDOsk.

2. neizdelana ocena učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov (DPIA) s strani zakonodajalca pred sprejemom zakona glede zbiranja posameznega podatka in povezovanje zbirk podatkov. K izdelavi te ocene je po sprejemu zakona bil primoran pristopiti ZZS in obstaja tveganje nazadostnih pravnih podlag za zbiranje ter tveganje neobstoja podatkovnih zbirk pri deležnikih, kot jih predvideva ZDOsk;
3. za uspešno nacionalno uvedbo DO so poleg aktivnosti na strani ZZS potrebne tudi uspešno in pravočasno izvedene aktivnosti ostalih deležnikov, ki jih naslavlja ZDOsk, predvsem MZ (pojasnila členov zakona, priprava podzakonskih aktov idr.) in institucij, ki so dolžne posredovati podatke za prehod (migracijo) iz sedanjega v novi sistem. Predpostavljamo učinkovito in uspešno sodelovanje ter odzivnost drugih deležnikov;
4. (ne)razpoložljivost kadra podpornih procesov - tveganje se nanaša na zmožnost opravljanja dodatnega projektnega dela glede na obstoječi program dela, čeprav bo ZZS, kolikor bo mogoče, izkoristil sinergijske učinke svoje notranje organizacije za izvedbo novih nalog DO (npr. za finančno računovodske, kadrovske, informacijske naloge), ostaja dejstvo, da sistem obveznega zavarovanja za DO ni primerljiv sistemu obveznega zdravstvenega zavarovanja in da ZZS nima kadrovske rezerv za izvedbo novih nalog;
5. pomanjkanje strokovnega kadra z znanji s področja DO - gre za popolnoma novo vrsto obveznega socialnega zavarovanja in nove funkcije (npr. ocenjevanje upravičencev), ki zahtevajo specifična znanja in kadrovske profile, ki so že danes na trgu deficitarni. Predpostavljamo, da bo ZZS pridobil zadostne in ustrezne kadrovske vire ter jih pravočasno usposobil;
6. nezmožnost ustreznega celovitega razvoja informacijske podpore za novo področje DO zaradi kratkih rokov in pomanjkanja kadrov s področja informatike;
7. možne zamude pri izvajanju večjega števila javnih naročil;
8. družbena in socialna izpostavljenost prenosa obstoječih pravic v DO.
9. (ne)pridobivanje podatkov s strani zunanjih inštitucij zaradi neustreznosti pravnih podlag, ne vodijo se zbirke potrebnih podatkov, neustrezni zakonski roki izmenjave podatkov)
10. zakasnitev prilagoditev IT ršeitev zaradi zamud vsehbinskih spcifikacij

ZDOsk, kot enega izmed **virov financiranja** dolgotrajne oskrbe predvideva nov prispevek, ki pa bo definiran v posebnem zakonu glede obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo, ki se uveljavi najpozneje do 30. junija 2025. Do takrat bo financiranje izhajalo iz naslova prenesenih sredstev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ter invalidskega in pokojninskega zavarovanja. Manjkajoča sredstva se bodo zagotovila iz državnega proračuna. V fazi uvajanja ZDOsk v 140. členu določa, da tako sredstva za izvajanje nalog ZZS kot zagonska sredstva za izvajanje nalog ZZS na področju DO, zagotovi proračun Republike Slovenije, za kar je treba skleniti tripartitno pogodbo za črpanje teh sredstev med MZ, MDDSZEM in ZZS. Aktivnosti za sklenitev pogodbe že potekajo, v okviru, katerih bo treba med drugim natančno definirati, kaj zajemajo zagonski stroški in kako jih bo ZZS evidentiral.

ZZS je z vso resnostjo in aktivno pristopil k uvajanju nove dejavnosti v delovanje obstoječega sistema, ob zavedanju vseh tveganj, kompleksnosti in zahtevnosti pravočasne uvedbe. Z MZ smo tako dogovorili redne tedenske sestanke.

Pregled izbranih oz. aktualnih aktivnosti, opravljenih do 13. maja 2022:

1. Priprava okvirnega plana kadrov za DO za leto 2022 in sklenitev tripartitne pogodbe med MZ, MDDSZEM in ZZS

Na MZ smo že v januarju posredovali predlog za povišanje kadrovskega načrta ZZS zaradi uvedbe DO za leto 2022. Izračuni kadrovskega potreb temeljijo na oceni stanja uporabnikov sistema DO s predvideno letno rastjo iz ZDOsk. Ocenjeno število potrebnega kadra za leto 2022 znaša 129 zaposlitev. V mesecu marcu je MZ zahtevalo še dodatna pojasnila glede načrtovanih dodatnih kadrov, vključno s pojasnili glede realizacije že potrjenega kadrovskega načrta ZZS.

Dne 22. 3. 2022 smo na rednem tedenskem sestanku z MZ in MDDSZ prejeli ustno informacijo, da je s strani MZ in MJU potrjeno število dodatnih zaposlitev 66, od predlaganih 119 (10 delovnih mest je že odobrenih). Na sestanku dne 5. 4. 2022 je bila s strani MZ podana informacija, da je povečan kadrovski načrt ZZS vključen v vladno gradivo in čaka na potrditev na eni izmed naslednjih sej Vlade RS. Povečan kadrovski načrt je pogoj za začetek zaposlovanja novih sodelavcev, kar vpliva tudi na začetek izobraževanja kadra, ki je v organizaciji MZ. Z odlašanjem potrditve povečanega kadrovskega načrta se povečuje tveganje nepravočasne pridobitve ustreznega kadra in njegove usposobitve za delo. Šele 12.5.2022 je Vlada RS zagotovila dodatne kadrovske virov z odobrenim povečanim kadrovskim načrtom ZZS (dodatnih 66 delavcev v letu 2022).

Na MZ smo že januarja posredovali izračun zagonskih stroškov z dodatnimi pojasnili po vsebinah (stroški dela, materialni stroški, nakup osnovnih sredstev in stroški za informacijsko podporo – programska in strojna oprema). Dne 18. 3. 2022 smo prejeli od MZ v pregled osnutek tripartitne pogodbe za črpanje zagonskih sredstev v skladu s 140. členom ZDOsk, v kateri ni opredeljenih finančnih postavk. Sama pogodba je tudi vsebinsko pomanjkljiva, zato smo pripravili pripombe na pogodbo, jih posredovali na MZ ter izvedli usklajevalne sestanke z MZ in MDDSZ. V pripravi je izračun ocene sredstev za izvajanje nalog ZZS in zagonskih stroškov za vzpostavitev pogojev za izvajanje nalog ZZS za obdobje od 2022 do 30. junija 2025, ko bi v skladu s 134. členom ZDOsk moral biti uveljavljen poseben zakon glede obveznega zavarovanja za DO.

Nov predlog pogodbe, v katerem je bilo upoštevanih kar nekaj pripomb in dopolnitev ZZS smo prejeli 11. aprila 2022 in 21. aprila 2022 ponovno posredovali nov sklop pripomb in predlogov za dopolnitve na predlog pogodbe, ki je še vedno pomanjkljiv, prav tako pa tudi niso usklajena še vsa odprta vprašanja. ZZS je pripravil tudi stališča oz. odgovore na pripombe MDDSZ na predlog pogodbe, saj so bile njihove pripombe popolnoma nesprejemljive za ZZS (kot na primer navedba, da bi se stroški uvedbe DO ZZS financirali šele od podpisa pogodbe dalje) in so v nasprotju z zakonskimi določili. Dne 5. maja 2022 je bilo na sestanku z MZ usklajen način priprave zahtevkov, in sicer se na zahtevke zajemajo vse storitve in dobave blaga, ki so bile opravljene in plačane od 1. januarja 2022 dalje. Dogovorjeno je bilo, da ZZS pripravi predlog metodologije za delitev posrednih stroškov ter posreduje tudi predloge za dopolnitev prilog k zahtevkom.

Na nujnost takojšnje priprave in podpisa pogodbe ter na konstruktivno komunikacijo vseh deležnikov ZZS opozarja MZ in MDDSZ na vseh rednih tedenskih sestankih. Ker pogodba še vedno ni usklajena in podpisana, ZZS še vedno nima zagotovljenih finančnih sredstev za vzpostavitev sistema izvajanja nalog iz ZDOsk, s čimer se povečuje tveganje pokrivanja materialnih stroškov in porabe virov za potrebe DO.

2. Popis procesov

V mesecu marcu smo nadaljevali z aktivnostmi popisa procesov, katerih rezultati so:

- dopolnjeni modeli temeljnih procesov DO in pripravljene popisi atributov po posameznih funkcijah temeljnih procesov DO;
- umeščeni temeljni procesi DO v organizacijo;

- opredeljena delovna mesta temeljnih procesov DO.

»TO-DO« lista za vsak temeljni proces je redno ažurirana, nadaljujemo z aktivnostmi oblikovanja organizacijske in kadrovske strukture in v nadaljevanju pričenjamo s pripravo operativnega načrta za spremembo organizacije. Na podlagi predvidenih kadrov za DO v letu 2022 bomo pripravili poročilo o razpoložljivih prostorskih in drugih kapacitetah.

V mesecu aprilu 2022 smo dopolnili nekatere procese (izplačilo nadomestil oskrbovalca družinskega člana (ODČ), spremljanje izvajanja ODČ, evidentiranje, kontroliranje in plačevanje storitev DO ter proces nadzori izvajalcev DO) ter začeli z modeliranjem procesnega modela prenosa dosedanjih upravičencev v nov sistem DO z odločanjem po uradni dolžnosti.

V mesecu maju smo pripravili tudi poslovna pravila aktivnosti znotraj procesnega modela »odločanje po uradni dolžnosti« skladno s 139. členom ZDOsk za dosedanje upravičence prejemnike pravic po drugih trenutno veljavnih predpisih. V funkcijskem drevesu smo vsem odgovornim nosilcem temeljnih in podpornih procesov DO dodali dva podporna procesa tj. priprava podatkov za finančni načrt in priprava podatkov za letno poročilo, Strateški razvojni program in program dela. Pripravljen je izpis delovnih mest in vlog z delovnimi mesti za vse temeljne procese DO, ki bodo v pomoč pri pripravi opisnih listov delovnih mest. Opredeljene so kadrovske kvote za obdobje od 2022 do 2025.

3. Oblikovanje medresorske koordinacijske delovne skupine za spremljanje uvedbe DO in usklajevanje z zunanjimi deležniki

MZ je podprlo pobudo ZZS in ustanovilo medresorsko koordinacijsko delovno skupino za spremljanje uvedbe DO, ki jo sestavljajo predstavniki MZ, MDDSZEM, ZZS, MF, NIJZ in Služba vlade za informatizacijo. V skupino je bil naknadno vključen tudi predstavnik ZPIZ. Izveden je bil prvi sestanek delovne skupine dne 14. 2. 2022, naslednji sestanek je bil 29. 3. 2022. Na sestanku je ZZS podal poročilo o poteku Projekta uvedbe dolgotrajne oskrbe v ZZS ter predstavil načrt migracije upravičencev. ZZS je poročal o zaznanih pravnih prazninah in nedoslednosti v ZDOsk ter o pripravi predlogov sprememb v okviru noveliranja zakona. Prisotne smo pozvali k aktivnemu sodelovanju, podpori in pomoči pri iskanju možnih rešitev tudi v delu, ki se nanaša na migracije pravic in podatkov.

Kasneje MZ sestankov ni več sklicalo. ZZS že od sprejema ZDOsk opozarja, da priprava in uvedba DO vključuje tudi številne zunanje deležnike in njihove izdelke. Namen ustanovitve skupine je bil ravno v nacionalni koordinaciji vseh ključnih deležnikov z namenom usklajevanja aktivnosti priprave in uvedbe ter pravočasne zagotovitve vseh pogojev za uvedbo DO v RS. Trenutno namen skupine ni dosežen, s čimer se povečuje tveganje pravočasne zagotovitve vseh pogojev za uvedbo DO v ZZS in tudi na nacionalnem nivoju. Zamude pri zagotavljanju podzakonskih aktov in izdelkov drugih deležnikov bistveno vplivajo na pravočasno pripravo in uvedbo DO.

4. Priprava splošnih podzakonskih aktov MZ in ZZS, drugih pravnih podlag ter novelacija ZDOsk

V okviru priprave podzakonskih aktov, ki bi jih na podlagi določil ZDOsk moral sprejeti MZ do 18. marca 2022, je ZZS delno sodeloval.

Pravilniki, ki jih mora sprejeti MZ v soglasju z MDDSZ, so:

1. Pravilnik o oceni upravičenosti do dolgotrajne oskrbe,
2. Pravilnik o vsebini preizkusa spoznavnih sposobnosti,

3. Pravilnik o Strokovnem svetu za dolgotrajno oskrbo,
4. Pravilnik o vpisu v register izvajalcev dolgotrajne oskrbe,
5. Pravilnik o metodologiji opravljanja nadzora pri izvajalcih dolgotrajne oskrbe,
6. Pravilnik o kadrovskih pogojih, usposabljanju in superviziji v dolgotrajni oskrbi,
7. Pravilnik o storitvah dolgotrajne oskrbe,
8. Pravilnik o obsegu, spremljanju in načinu poročanja o zmogljivostih pri izvajalcih dolgotrajne oskrbe,
9. Pravilnik o minimalnih prostorskih, tehničnih in varnostnih pogojih, o obsegu posteljnih zmogljivosti in ceni standardne nastanitve ter prehrane pri izvajalcih dolgotrajne oskrbe v instituciji v javni mreži dolgotrajne oskrbe.

Prvih šest pravilnikov je bilo, z enomesečno zamudo, objavljenih 15. aprila 2022 v Uradnem listu RS, št. 53/2022. Sedmi pravilnik, ki je eden ključnih, na katerega so vezane aktivnosti ZZZS za vzpostavitev DO, je še vedno v usklajevanju med MZ in MDDSZ. Nesprejetje oz. zamuda pri sprejemanju tega pravilnika predstavlja zelo veliko tveganje in bistveno vpliva na zamude pri izvajanju aktivnosti na strani ZZZS.

Osmi pravilnik je v usklajevanju pri Službi vlade za zakonodajo. Deveti pravilnik je bil dan v javno obravnavo, ki je trajala do 13. maja 2022.

Iz navedenega sledi, da MZ pri sprejemu podzakonskih aktov ni sledilo zakonskim določilom, kar predstavlja tveganje zamika aktivnosti na strani ZZZS pri uvajanju DO. Na vsa izpostavljena tveganje redno (dokumentirano) opozarjamo MZ na tedenskih sestankih in jih opozarjamo na kooperativno sodelovanje, saj je nujno, da se odločitve v tej fazi sprejemajo in se s tem omogoči izvajanje nadaljnjih aktivnosti.

ZZZS je predloge za novelacijo ZDOsk že konec decembra 2021 posredoval MZ. Glede na to, da se pri implementaciji določil ZDOsk dodatno zaznane pravne praznine in neusklajenosti, je ZZZS 1.4.2022 posredoval na MZ in MDDSZEM dopis o nezmožnosti izvajanja ZDOsk in neizpolnjevanje njegovega namena z namenom, da MZ pripravi ustrezne spremembe zakona v obliki vladnega gradiva, s ciljem, da se vse za učinkovito implementacijo zakona nujno potrebne spremembe čim prej uvrsti v zakonodajni postopek v letu 2022. Nujne spremembe zakona morajo biti sprejete najkasneje do 30. oktobra 2022 ali pa bo potrebno zamakniti časovnico uvedbe prvega sklopa pravic iz DO, ki pa že danes zamuja za najmanj dva meseca iz zgoraj navedenih razlogov.

Oba resorna ministra sta bila s strani generalne direktorice ZZZS 14. aprila 2022 pisno seznanjena s tveganji in težavami, s katerimi se sooča ZZZS pri uvedbi DO, saj mu niso zagotovljeni pogoji za vzpostavitev vsebin iz ZDOsk, in sicer:

- kadrovske kapacitete z odobrenim povečanim kadrovskim načrtom,
- finančna sredstva za zagotovitev vzpostavitve nalog iz ZDOsk,
- vsebinske podlage podzakonskih aktov,
- opravljene aktivnosti ostalih subjektov, znotraj verige deležnikov, ki so potrebni za izvedbo vsebin ZDOsk.

V mesecu marcu, aprilu in maju 2022 smo intenzivno pripravljali dopolnitve Statuta ZZZS z obrazložitvijo sprememb, ki so in bodo obravnavane na redni seji Upravnega odbora ZZZS.

Pripravili smo predlog Pravilnika o vsebini vloge in obrazcu izvedbenega načrta iz obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo, ki ga je po sprejemu na UO treba posredovati v javno obravnavo in medresorsko usklajevanje. Predlog je pripravljen na podlagi ZDOsk, ki ZZZS nalaga, da:

- določi obvezno vsebino vloge za uveljavljanje pravic iz DO in navodila za njeno izpolnjevanje in
- obrazec izvedbenega načrta, s katerim zavarovana oseba in izvajalec dolgotrajne oskrbe opredelita način uveljavljanja z odločbo ZZS pridobljene pravice iz OZDO.

Predlog pravilnika je bil obravnavan na 7. redni seji UO.

Med ZZS in MDDSZ so bili izvedeni usklajevalni sestanki o pripravi dogovora ter tehničnega protokola za prenos podatkov po 133. členu ZDOsk za namen vzpostavitve zbirke upravičenih oseb v skladu z določili ZDOsk.

Pričeli smo z aktivnostmi pridobivanja podatkov po 133. členu ZDOsk in po 97. do 100. členu ZDOsk tudi od drugih institucij: Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ), Ministrstvom za obrambo (MORS), Skupnostjo organizacij za usposabljanje oseb s posebnimi potrebami v Republiki Sloveniji (SOUS) in Skupnostjo socialnih zavodov Slovenije (SSZS). S strani MORS je odzivnost slaba, kar povečuje tveganje pravočasne pridobitve podatkov.

5. Vzpostavitev informacijske podpore procesom izvajanja DO

Temeljnim in podpornim procesom za izvajanje nalog DO moramo zagotoviti ustrezno informacijsko podporo, in sicer:

- uspešno je bila vzpostavljena začetna evidenca zavarovanih oseb za DO, ki se tudi sprti ureja glede na spremembe obveznega zdravstvenega zavarovanja, dotok podatkov iz Centralnega registra prebivalstva in 18. rojstnega dneva zavarovanih oseb. V teku je dopolnitev aplikacije Evidence OZZ, da bo v njej možen vpogled v novo evidenco;
- pripravljena je informacijska podpora za kontrolo podatkov o upravičencih po dosedanjih predpisih, ki jih 15. maja 2022 posreduje MDDSZ;
- oddani so dokumenti za javno naročilo za aplikacijo Dolgotrajna oskrba, poteka priprava razpisne dokumentacije;
- zunanji partner intenzivno razvija aplikacijo za podporo ocenjevanju upravičenosti do DO in pripravo načrta priporočenih storitev;
- pripravljen je bil dokument s popisom zahtev za razvoj informacijske podpore za eVloge na portalu eUprava in poslan MJU kot gradivo za naslednji sestanek;
- v pripravi je načrt nadgradenj on-line za izmenjavo podatkov izvedbenih načrtov in podatkov o zmogljivostih izvajalcev.

6. Opredelitev mreže vstopnih točk in gravitacijskega območja.

Pri opredelitvi števila vstopnih točk (VT) in gravitacijskih območji smo upoštevali naslednje kriterije in podatke:

- obstoječa organiziranost ZZS za VT/opcija prerazporeditev mejnih občin oz. izpostav med območnimi enotami (OE), cilj zmanjšati območje VT v OE LJ in vzpostaviti, po velikosti bolj primerljive VT,
- število in starostna struktura zavarovanih oseb za DO v obstoječih OE in občinah znotraj OE/izpostav (zlasti starejši od 65 let, starejši od 80 let),
- mreža (obstoječih) pogodbenih izvajalcev ZZS (DSO, VDC in CUDV, posebni zavodi) ter število mest za DO v instituciji, v posamezni OE (to bodo prvi prevedeni upravičenci do DO v instituciji in v nadaljevanju upravičenci za ponovne ocene),
- velikost gravitacijskega območja (podatki o razdaljah med sedežem OE oz. od izpostav do občin znotraj njih, zaradi ocene porabe časa ocenjevalcev pri izvajanju ocen upravičenosti na domu v tej OE/izpostavi),

- razpoložljivi kader (število ocenjevalcev in upravno administrativnih delavcev, kot je predlagano v Kadrovskem načrtu za DO v letu 2022).

Izhajajoč iz kriterijev ter upoštevaje ključne zgoraj navedene podatke in s ciljem, da bodo VT lahko učinkovito izvajale naloge, zlasti vodile postopke odločanja o pravicah iz DO v zakonskem roku je bila oblikovana mreža VT (upoštevaje geografski in organizacijski vidik), na naslednji način:

- na območju vsake OE bo 1 VT (nov oddelek),
- VT bo na sedežu OE,
- VT v OE LJ in OE MB bo imela poleg oddelka na sedežu OE še 1 stalno delovišče v okviru te ene VT,
- območje VT (gravitacijsko območje) bo primerjalno z območjem OE nekoliko spremenjeno.

Pri določitvi gravitacijska območja VT posamezne OE je pri določenih OE bil narejen odstop od sedanjega območja OE posamezne VT. Gravitacijska območja so določena tako, da med njimi (posameznimi VT) ni več tolikšne razlike v velikosti, pri čemer je gravitacijsko območje posamezne VT lahko povečano ali zmanjšano na račun dela območja sosednje VT (OE), bodisi na račun cele izpostave (vseh občin te izpostave) ali le posamezne občine izpostave. Prav tako se je z določitvijo gravitacijskega območja zasledoval cilj, da bo ocenjevalec znotraj delovnega dne lahko, glede na razdaljo med deloviščem in domom potencialnih upravičencev, izdelal cca. 3 ocene upravičenosti na dan. Med 10 VT je predvideno število ocenjevalcev, razdeljeno tako, da bo obvladovano tveganje zastoja v delovnem procesu zaradi morebitnih odsotnosti ocenjevalcev (najmanj 2 ocenjevalca na VT). Dodatno, znotraj gravitacijskih območij VT dodan vidik sedeža izvajalcev DO v instituciji na gravitacijskem območju VT.

Spremenjeno gravitacijsko območje VT upošteva naravne povezave posameznih okolij z sedežem VT oz. v primeru največjih OE zagotavlja bolj obvladljivo območje, ki ga bodo pokrivali ocenjevalci pri svojem delu ocenjevanja upravičenosti na domu. Na sedežu OE locirane podporne službe (npr. pravni oddelek) bodo lahko ob zagonu dejavnosti nudile VT ustrezno podporo. Ker ZDOsk pravice iz DO uvaja postopno, bomo na podlagi izkušenj delovanja VT v letu 2023, glede na dejanski obseg pripada zadev na posamezno VT in po izvedeni evalvaciji delovanja VT, v prihodnje lahko predlagali spremembo mreže VT, ko se bo v letu 2024 uvedlo še pravico do DO na domu in denarni prejemek.

7. Ostale aktivnosti

S ciljem obvladovanja tveganja glede nepravočasne pridobitve kadrov in nepravočasno usposobljenost ocenjevalcev, ki mora biti za prve ocene zagotovljena v oktobru, smo pristopili k vzpostavljanju kontaktov z ocenjevalci iz pilotnih projektov uvedbe DO.

Na MZ smo posredovali dopis glede problematike obveščanja zavarovanih oseb o vključitvi v zavarovanje za dolgotrajno oskrbo.

8. Register tveganj

Uvedba DO predstavlja zelo zahteven in obsežen projekt nacionalnega pomena in že v času načrtovanja projekta in tudi v fazi izvajanja aktivnosti smo identificirali določena tveganja projekta, ki so prikazana v Prilogi 1.